

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَيَهْ نَسْتَعِينُ إِنَّهُ خَيْرٌ نَاصِرٌ وَمَعِينٌ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أَبَدًا

قال الله العلي العظيم في كتابه العلي الحكيم: فلا أقسم بمواقع النجوم وإنه لقسرلو تعلمون عظيم

افق مینای مرسولات نجومی: ساعت جهانی KMT مکه مکرمه کعبه مشرفه

هفته نامه

راه آسمان

آموزش و تبیین مباحث تقویم و نجوم و تحجیم اسلامی

تهیه و تدوین: پژوهشگر علوم نجوم و تقویم و تحجیم بنیاد حیات اعلی

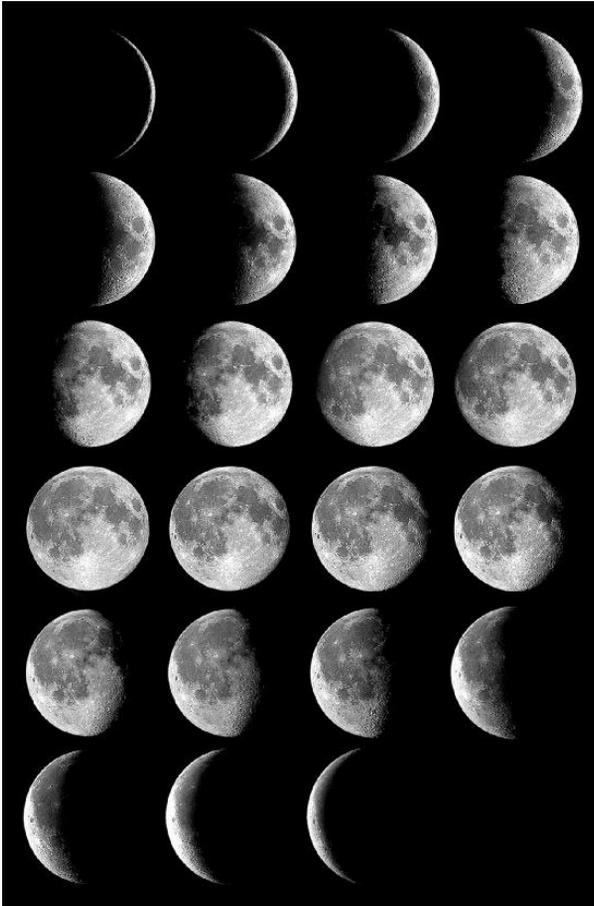
بنیاد حیات اعلی
پژوهشگاه نجوم و تحجیم

هفته نامه راه آسمان شماره: سی و دوم

۲۳ ربیع الآخر ۱۴۲۸ = ۲۱ اردیبهشت ۱۳۸۶ = ۱۱ مه ۲۰۰۷

ماه شناسی ۲

ماه شناسی قرآنی

اسرار بسیاری در
قرآن کریم نهفته
است، از جمله
درباره ماه:

در باب شماره
شناسی قرآنی می
بینیم که نام ماه
"القمر" تنها ۲۷ بار
در قرآن کریم تکرار
شده است، یعنی
دقیقا به تعداد ایام
طلوع ماه و
شکلهایی که ماه در
هر روز بدان نمایان
می گردد، و یکبار
هم با تعبیر "الأهلة"
یاد شده است؛ که
مجموعا ۲۸ بار می
شود و این به تعداد
منازل قمر است.

وَ الْقَمَرَ قَدَرْنَا هُنَا كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ
 عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾

از نکات و اسرار قرآنی که در موضوع ماه ظاهر شده است آنچه در سوره مبارکه یاسین آیه ۲۹ آمده است:

ترجمه: و ماه را منزلگاه‌هایی برایش معین کرده‌ایم، تا اینکه به شکل شاخه خشکیده خرما برگردد.

نگرش (ابتدایی):

«عُرْجُون» به آن قسمت از شاخه

خوشه خرما گفته می‌شود که به درخت وصل است و پس از گذشت زمان به شکل قوس در می‌آید. زمانی که ماه منزلگاه‌های بیست و هشت گانه را طی می‌کند، باز هم به صورت هلال باریک و زرد رنگ و کم فروغ در می‌آید که دقیقاً شبیه شاخه خرماي زرد شده است. جالب آنکه ماه در شب‌های روشن به شکل قوسی است که دو سرش به

سمت بالا است و در شب‌های آخر دقیقاً بر عکس است، یعنی دو سر قوسی آن رو به پایین و شبیه شاخه خرما می‌شود، همانطور که در تصویر فوق از شاخه های خشکیده خرما مي بینیم که شاخه های فرعی خمیده و هلالی شکل است.

با این نگرش سطحی تنها در می‌یابیم که: در این آیه شریفه تعبیر و تشبیه لطیفی بکار برده شده و از نظر ادبی ارزشمند بوده، و کلام وحی امر محسوس‌ی مانند هلال اول و آخر ماه را به شاخه خشکیده قوسی شکل درخت خرما تشبیه نموده است.

اما اگر بطور دقیق در کلام وحی تامل کنیم؛ نخت بسیاری دیگری نیز نکشوف می گردد، که برخی اخیراً و تنها با پیشرفت دانش جدید کشف و ثابت شده است، از جمله اینها نکته ای است که مربوط به مسیر ماه و نحوه سیر قمر است که توضیح بحث علیش را قبلاً در شماره ۲۹ هفتم نامه راه آسمان بیان کردیم، و در اینجا تنها به شرح نحوه اشاره قرآنی آن می پردازیم.

ولی قبل از توضیح ابتدا تعدادی تصویر را با دقت ملاحظه نموده و سپس مقصود را اشاره می کنیم

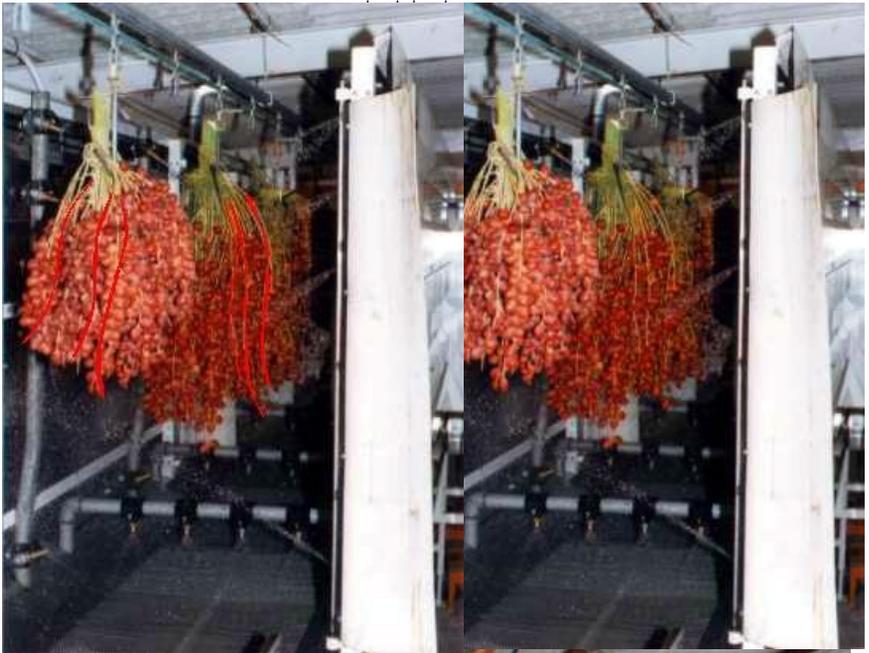

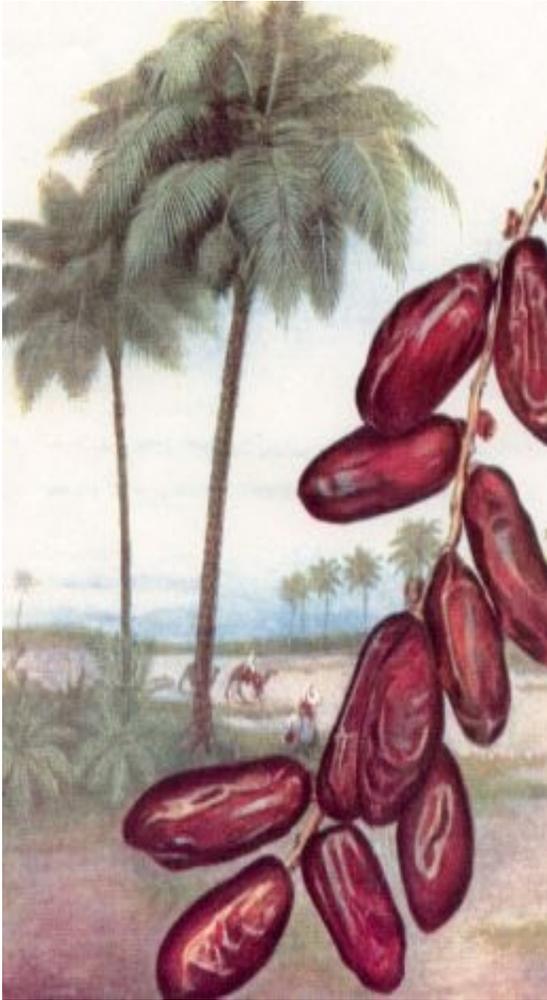

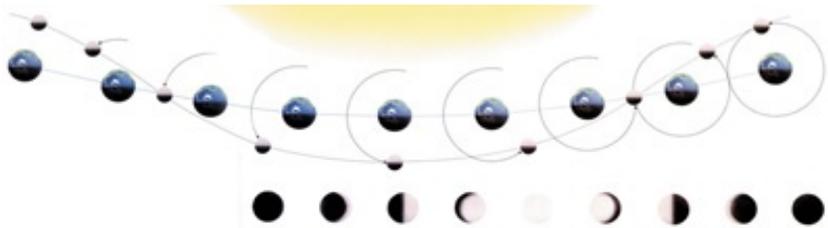

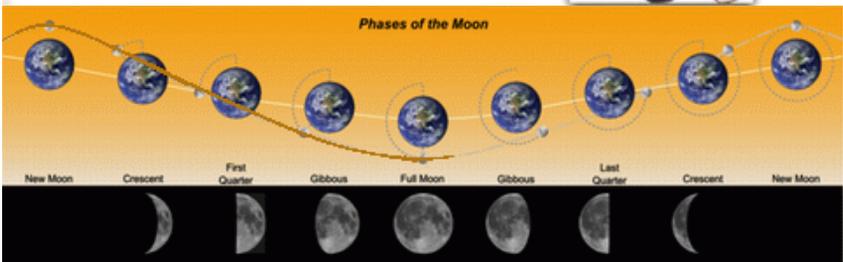

THE MOON'S ORBIT

در منابع لغت عربی و زبان کلام وحی مسین وقتی تحقیق می‌نمایم، به هر شاخه خشکیده درخت خرما عُرْجون نمی‌گویند، بلکه تنها به ساقه‌های خوشه خرما که بر آن میوه‌اش می‌روید می‌گویند، وقتی این ساقه می‌خشکد آنرا عُرْجون قدیم می‌نامند.

در مجموعه تصاویری که ملاحظه نمودید، (ساقه‌های خشکیده خوشه خرما) همه در جهت رساندن یک معنا هستند و آن انحنای مخصوصی که در مدار ماه می‌بینیم.

و همانطور که میوه‌های خرما بر ساقه‌های خوشه در یک ردیف نبوده و یا متوازی نیستند، بلکه به صورت لولبی و حلزونی شکل برگرد ساقه خوشه پیچیده اند، همینطور قمر در مواضع منازل که بر اطراف مسیر مدار ماه پیدامی‌کند به این صورتها و شکلا (وجه قمر) ظاهر می‌شود.

لذا (بر خلاف دریافت نوع مترجمین و مفسرین قرآن کریم) با این تأمل در کلام وحی دریافتیم که خداوند تنها به توصیف شکل ماه نو و کهنه نپرداخته بلکه مسیر مدار و منازل ماه را نیز بیان فرموده است که: **وَالْقَمَرَ قَدَّمَ رَاهُ مَنَازِلِ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ**

یعنی: ماه را آنطور مسیر و منازلی قرار دادیم که، همچون شاخه خوشه خشکیده خرما بازمی‌ناید.

در خاتمه نمونه برخی از اقوال مفسرین را که معنای لغوی (عرجون قدیم) را نقل کرده اند؛ می آوریم، ولی با این حال در همه اینها می بینیم که تنها به تشبیه ادبی سابق الذکر اکتفا کرده، و به نکته عمیق علمی آن التفات پیدا نکرده اند، نکته ای که دانش جدید در اوج پیشرفت خود بدان دست یافته است، ولی چهارده قرن قبل در کلام وحی؛ به اشارت روشن و عبارت صریح بیان شده است. **صدق الله العلیّ العظیم.**

العرجون القديم وهو أصل العذق،

وقال مجاهد (العرجون القديم): 'أي العذقاليابس، يعني أصل العنقود من الرطب إذا عتق وبيس وانحنى..'

وجاء في تفسير الجلالين : (والقمر بالرفع والنصب، وهو منصوب بفعل يفسره ما بعده (قدرناه) من حيث سيره (منازل) ثمانية وعشرين منزلا في ثمان وعشرين ليلة من كل شهر، ويستتر ليلتين إن كان الشهر ثلاثين يوما، وليلة إن كان تسعة وعشرين يوما) (حتي عاد) في آخر منازله في رأي العين (كالعرجون القديم) كعود الشمراخ [جمع شمراخ وهو عيدان عنقود النخيل الذي عليه الرطب] إذا عتق، فإنه يرق ويتقوس ويصفر.

* في ظلال القرآن .... والعباد يرون القمر في منازله تلك، يولد هلالا، ثم ينمو ليلة بعد ليلة حتي يستدير بدرا، ثم يأخذ في التناقص حتي يعود هلالا مقوسا كالعرجون القديم. والعرجون هو العذق الذي يكون فيه البلح من النخلة.....

* وجاء في صفوة البيان لمعاني القرآن: (والقمر قدرناه منازل) أي قدرنا سيره في منازل، ينزل كل ليلة في منزل لا يتخطاه، ولا يتقاصر عنه، علي تقدير مستو من ليلة المستهل الي الثمانية والعشرين، ثم يستتر ليلتين إن كان الشهر تاما، وليلة إن نقص يوما فإذا كان في آخر منازله رق وتقوس (حتي عاد) أي صار في رأي العين (كالعرجون القديم) أي العتيق اليابس، وهو عود العذق ما بين الشمراخ الي منبته من النخلة، والعذق: القنو من النخل وهو كالعنقود من العنب، والشمراخ: جمع شمراخ وشمروخ، وهو العيثكال الذي عليه البسر. وسمي عرجونا من الانعراج وهو الانعطاف، شبه القمر به في دفته وتقوسه واصفراره.

* وجاء في المنتخب في تفسير القرآن الكريم: والقمر جعلناه بتدبير منا منازل، إذ يبدو أول الشهر ضئيلا، ثم يزداد ليلة بعد ليلة، الي أن يكتمل بدرا، ثم يأخذ في النقصان كذلك، حتي يعود في مرآه كأصل العنقود من الرطب إذا قدم فدق وانحنى واصفر.

* وذكر صاحب صفوة التفاسير : (والقمر قدرناه منازل) أي والقمر قدرنا مسيرة في منازل يسير فيها لمعرفة الشهور، وهي ثمانية وعشرون منزلا في ثمان وعشرين ليلة ينزل كل ليلة في واحد منها لا يتخطاها ولا يتعدها، فإذا كان في آخر منازله دق واستقوس (حتي عاد كالعرجون القديم) أي حتي صار كفضن النخل اليابس، وهو عنقود التمر حين يجف ويصفر ويتقوس.....

استخراج و تدوین

بیت حیات اعلیٰ پژوهشگاه نجومی و شیمی

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دارالمعارف الإلهیة

۱۴۲۸

<http://hayaateaেলা.فرم.یر/ویوتوپیک.فیل؟ف=۲۵&ت=۹&ست=۰&سک=ت&سد=ا&ستارت=۲۰>

<http://راه-آسمان.ماکتوببلاگ.کام>

<http://راه-آسمان.بلاگفا.کام>

Hayaat.Aelaa@laposte.net

والحمد لله رب العالمین